

مجله علوم و صنایع غذایی ایران

سایت مجله: www.fsct.modares.ac.ir

مقاله علمی-پژوهشی

بررسی فعالیت آنتی اکسیدانی و محتوای فنولی و فلاونوئیدی کل عصاره‌های برگ و میوه انگور وحشی

مریم مهاجرانی^{۱*}، رحمان حسین زاده^۲، رویا مقیمی^۳ و بنفشه اسماعیلی^۴

۱- دانشیار بیوشیمی، گروه زیست شناسی سلولی و مولکولی، دانشکده علوم پایه، دانشگاه مازندران، بابلسر، ایران.

۲- استاد شیمی آلی، گروه شیمی آلی، دانشکده شیمی، دانشگاه مازندران، بابلسر، ایران

۳- استادیار فیتوشیمی، گروه شیمی آلی، دانشکده شیمی، دانشگاه مازندران، بابلسر، ایران

۴- کارشناس ارشد شیمی آلی، گروه شیمی آلی، دانشکده شیمی، دانشگاه مازندران، بابلسر، ایران

اطلاعات مقاله	چکیده
تاریخ های مقاله : تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۵/۲۱ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۲/۱۹	زیر گونه انگور وحشی (<i>Vitis vinifera</i> subsp. <i>Sylvestris</i>) متعلق به جنس <i>Vitis</i> و از گیاهان بومی ایران، از منطقه میانکاله جمع‌آوری شد. در این پژوهش، عصاره‌های متانولی، آبی، کلروفرمی و اتیل استاتی به روش خیساندن از میوه و برگ گیاه انگور وحشی تهیه شد. پس از آن بازده عصاره گیری تعیین گردید. همچنین محتوای فنولی کل و فلاونوئیدی کل میوه و برگ مورد ارزیابی قرار گرفت و به منظور تعیین فعالیت آنتی اکسیدانی عصاره‌ها از دو روش (۲۰۲-دی فنیل-۱-پیکریلی هیدرازیل) DPPH و روش (قدرت احیاکنندگی یون آهن) FRAP استفاده گردید. بررسی‌ها نشان داد که بیشترین بازده عصاره‌گیری مربوط به عصاره آبی با مقادیر ۱۴/۳۵٪ برای برگ و ۱۲/۷۱٪ برای میوه گیاه بوده است. از نظر محتوای فنولی، میوه گیاه دارای محتوای بالاتری نسبت به برگ است. همچنین می‌توان گفت که عصاره متانولی دارای بالاترین مقادیر محتوای فنولی در برگ (mg/g) 25 ± 0.9 و میوه گیاه (mg/g) 1 ± 0.12 است. در مورد محتوای فلاونوئیدی بیشترین میزان مربوط به عصاره متانولی میوه (mg/g) 0.3 ± 0.09 بوده است. بررسی فعالیت آنتی اکسیدانی به روش‌های DPPH نشان داد که عصاره آبی برگ با IC_{50} برابر با $26.74 \pm 0.12 \mu g/ml$ دارای بهترین نتیجه در مقایسه استاندارد می‌باشد. عصاره متانولی برگ نیز دارای بیشترین قدرت احیای آهن در روش سنجش فعالیت آنتی اکسیدانی به روش FRAP بود. به طور کلی ارزیابی فیتوشیمیایی برگ و میوه گیاه انگور وحشی نشان داد که عصاره متانولی بهترین عملکرد را در بین چهار عصاره مورد بررسی داشته است.
کلمات کلیدی: انگور وحشی، فعالیت آنتی اکسیدانی، عصاره گیری، محتوای فنولی، محتوای فلاونوئیدی	
DOI:10.22034/FSCT.21.154.37. * مسئول مکاتبات: m.mohajerani@umz.ac.ir	

۱- مقدمه

اگر گیاهی محتوای فنولی و فلاونوئیدی بالایی داشته باشد، احتمال اینکه دارای خواص ضد سرطانی^[10,11] و ضد میکروبی^[12] باشد افزایش پیدا می کند. همچنین محتوای بالای این ترکیبات با میزان مهار استرس اکسیداتیو در ارتباط است^[13]. از طرفی میزان فعالیت آنتی اکسیدانی یک گیاه نیز می تواند با اثربخشی بیولوژیکی رابطه مستقیم داشته باشد^[14]. از آنجایی که مطالعات اندکی در زمینه بررسی فیتوشیمیایی این گیاه ارزشمند تاکنون به چاپ رسیده است، از اینرو در مطالعه پیش رو گیاه انگور وحشی از منطقه حفاظت شده میانکاله استان مازندران جمع آوری گردید. عصاره های مختلفی از برگ و میوه گیاه به روش خیساندن به کمک چهار حلال (متانول، اتیل استات، کلروفرم و آب) بدست آمد. پس از آن خواص فیتوشیمیایی عصاره ها از جمله محتوای فنولی کل، محتوای فلاونوئیدی کل و فعالیت آنتی اکسیدانی به دو روش DPPH و FRAP، مورد ارزیابی قرار گرفت.

۲- بخش تجربی

مواد و دستگاه های مورد استفاده

در این تحقیق تمامی مواد و حلال ها با خلوص بالای ۹۹٪ از شرکت مرک (Merck Millipore) خریداری شدند. اسپکتروفوتومتر دوپرتوی (SPEKOL 2000 Analytik Jena) برای ثبت طیف UV-Vis استفاده شد.

جمع آوری گیاه

برگ و میوه گیاه انگور وحشی از منطقه میانکاله (بهشهر - مازندران - ایران) جمع آوری شد و با شماره هرباریومی ۵۵۲۴ در گروه زیست شناسی دانشگاه مازندران ثبت شد.

جنس *Vitis* (انگور)، متعلق به خانواده *Vitaceae* با ۷۰ گونه در جهان به صورت درخته ای بالارونده و پیچکدار است. این جنس دارای برگ های متقابل و پنجه ای است^[1]. گونه انگور (*Vitis vinifera*) بومی اروپای مرکزی، منطقه مدیترانه، و جنوب غربی آسیا است که امروزه در سراسر جهان قابل کشت می باشد. این گیاه به صورت خودرو نیز در نقاط مختلف جهان دیده می شود. این گیاه در گذر زمان با شرایط اقلیمی و محیطی مختلف سازگاری یافته و امروزه در اقصی نقاط دنیا قابل کشت است^[2]. در طب سنتی از انگور برای مداوای ناراحتی هایی نظیر آرتрит روماتوئید و روماتیسم استفاده می شده است. از طرفی انگور به دلیل داشتن ترکیبات آنتی اکسیدانی همچون الایک اسید موجب کاهش علائم بیماری التهاب مفاصل شده، همچنین خاصیت ضد سرطانی خوبی از خود نشان می دهد^[3]. رویشگاه انگور وحشی در مناطقی است که دارای خاک حاصل خیز باشند که شامل مناطق جغرافیایی مختلفی در کشورهای نظیر عراق، ترکیه، افغانستان، سوریه، لبنان و ایران می شود^[4]. انگور وحشی (*Vitis vinifera* subsp. *Sylvestris*) یکی از زیرگونه های گیاه انگور است که در ایران در جنگل های شمال کشور و مناطق مرطوب دامنه کوه های زاگرس دارای پراکندگی طبیعی است. این گیاه دارای برگ های سه بخشی است و سطح زیرین برگ دارای کرک است^[5]. گیاهان منبع ارزشمندی از متابولیت های ثانویه طبیعی هستند. این ترکیبات دارای خواص بی شماری از جمله خواص ضد میکروبی^[6]، آنتی اکسیدانی^[7]، ضد سرطانی^[8]، ضد دیابتی^[9] و غیره هستند. فلاونوئیدها و ترکیبات فنولی دسته ای از متابولیت های ثانویه هستند که با بسیاری از خواص گیاه در ارتباط می باشند. از جمله اینکه

تعیین مقادیر فنول کل

اندازه‌گیری میزان ترکیبات فنولی گیاه انگور وحشی با استفاده از روش فولین-سیو کالتو^۲ انجام شد [15]. به این صورت که مقدار ۲۵۰-۵۰ میکروگرم از عصاره‌های موردنظر را با سمپلر در لوله‌های آزمایش ریخته و با آب مقطر به حجم ۱۶۰۰ میکرولیتر رسانده شد. سپس ۱۰۰ میکرولیتر معرف فولین-سیو کالتو به آن اضافه و به خوبی با ورتکس مخلوط گردید. پس از ۵ دقیقه، ۳۰۰ میکرولیتر سدیم کربنات ۷٪ به آن اضافه شد. پس از آنکه نمونه‌ها به مدت ۲ ساعت در تاریکی و در دمای اتاق هم زده شد، میزان جذب نور هر عصاره به وسیله‌ی دستگاه طیف‌سنج نوری در طول موج ۷۶۰ نانومتر نسبت به شاهد اندازه‌گیری گردید. نمونه شاهد شامل همه اجزای واکنش به جز عصاره گیاهی می‌باشد.

برای به‌دست آوردن منحنی کالیبراسیون از گالیک اسید به عنوان استاندارد استفاده شد. به این صورت که گالیک اسید در غلظت‌های ۲/۵، ۵، ۱۰، ۱۵ و ۲۰ میکروگرم بر میکرولیتر تهیه گردید و مطابق روش بالا به هر کدام از غلظت‌ها ۱۰۰ میکرولیتر معرف فولین-سیو کالتو و ۳۰۰ میکرولیتر کربنات سدیم ۷٪ اضافه گردید و مجدداً بعد از آنکه نمونه‌ها به مدت ۲ ساعت در تاریکی و در دمای اتاق هم زده شدند، میزان جذب آن‌ها در طول موج ۷۶۰ نانومتر قرائت شد و بر اساس آن منحنی جذب در برابر غلظت گالیک اسید رسم شد. این آزمایش‌ها برای هر غلظت سه بار تکرار شد. در نهایت میزان فنول کل از روی میزان جذب نمونه و استاندارد، بر حسب میلی گرم گالیک اسید به گرم وزن خشک گیاه بیان گردید.

اندام‌های برگ و میوه این گیاه پس از خشک شدن در سایه و به دور از نور خورشید، به کمک آسیاب پودر شدند.

استخراج عصاره

جهت عصاره‌گیری از بخش‌های خشک شده میوه و برگ گیاه انگور وحشی از روش خیساندن استفاده شده است. به این صورت که ابتدا مقدار ۲ گرم از پودر برگ و میوه خشک شده از گیاه انگور وحشی در ارلن ۲۵۰ میلی‌لیتری ریخته شد و ۷۵ میلی‌لیتر از حلال اضافه گردید تا جایی که سطح گیاه پودر شده کاملاً با حلال پوشیده شده باشد. درب ارلن با پارافیلیم بسته شد و به مدت ۲۴ ساعت بر روی همزن قرار داده شد. عصاره بدست آمده به یک ظرف تمیز منتقل و ۷۵ میلی‌لیتر از حلال اضافه شد. سپس عصاره‌های بدست آمده توسط کاغذ صافی واتمن شماره یک صاف شد. برای جلوگیری از اتلاف انرژی و جلوگیری از دمای زیاد و همچنین جلوگیری از تجزیه شدن ترکیبات حاصله، جداسازی حلال‌ها از عصاره‌ها از دستگاه تبخیرکننده دوار^۱ استفاده شد. این عملیات ۳ بار تکرار گردید. این مقدار و تعداد دفعات استخراج، بهینه سازی گردیده است. در نهایت چهار عصاره آبی، اتیل استاتی، متانولی و کلروفرمی از پودر میوه و برگ انگور وحشی بدست آمد.

تعیین بازده عصاره‌گیری و غلظت هر عصاره

برای تعیین بازده عصاره‌گیری، حلال موجود در ۲ گرم از هر ۴ عصاره را در آون تبخیر نموده و از این طریق وزن عصاره‌ها بدست آمد. عصاره‌ها به رنگ زرد و عسلی بوده و حالت روغنی داشتند. از این طریق وزن عصاره‌ها با ترازوی دقیق با دقت ۰/۱ میلی گرم اندازه‌گیری شد تا بازده فرایند عصاره‌گیری در هر مورد بدست آید.

تعیین مقادیر فلاونوئید کل

مقدار ترکیبات فلاونوئیدی با استفاده از روش رنگ سنجی آلومینیم کلرید اندازه گیری شد^[16]. به این صورت که، مقدار ۴۰۰-۵۰ میکروگرم بر میکرولیتر از عصاره ها در لوله آزمایش قرار داده و با آب مقطر به حجم ۱۵۰۰ میکرولیتر رسانده شد. ۷۵ میکرولیتر NaNO_2 (۰/۵٪ w/w) اضافه گردید و پس از گذشت ۵ دقیقه به آن ۱۵۰ میکرولیتر آلومینوم کلرید (w/v) (۱۰٪) اضافه شد و به مدت ۶ دقیقه به آن زمان داده شد. سپس ۵۰۰ میکرولیتر سدیم هیدروکسید ۱ مولار و ۲۷۵ میکرولیتر آب اضافه و بعد از مخلوط نمودن کامل، جذب در مقابل شاهد در طول موج ۵۱۰ نانومتر خوانده شد. از کوثرستین به عنوان استاندارد استفاده گردید. میزان محتوای فلاونوئیدی بر اساس میزان میلی گرم کوثرستین در گرم پودر خشک گزارش شده است. منحنی استاندارد براساس غلظت های ۵۰، ۱۰۰، ۲۵۰، ۳۰۰ و ۴۰۰ کوثرستین رسم شد. این آزمایش برای هر غلظت سه بار تکرار گردید.

تعیین فعالیت ضد رادیکالی (DPPH)

فعالیت آنتی اکسیدانی نمونه ها از طریق اندازه گیری قدرت کاهش ظرفیت رادیکالی DPPH مورد ارزیابی قرار گرفت^[17]. غلظت های ۷۵-۱۲۰۰ میکروگرم بر میکرولیتر از عصاره های مختلف در لوله آزمایش ریخته شد. آسکوربیک اسید ۵ میلی مولار به عنوان استاندارد استفاده شد. به حجم های مختلف از عصاره ها متانول ۵۰ درصد اضافه و به حجم ۳ میلی لیتر رسانده شد. سپس محلول DPPH ۱ میلی مولار به حجم ۱ میلی لیتر اضافه گردید. پس از آن مخلوط با همزن الکتریکی به شدت همزده شد و به مدت ۳۰ دقیقه در تاریکی قرار گرفت. پس از آن جذب مخلوط با دستگاه طیف سنج نوری UV در طول موج ۵۱۷ نانومتر در مقابل شاهد (واکنشگر بدون نمونه عصاره گیاهی) اندازه گیری شد و میزان IC_{50} (غلظتی از هر عصاره که لازم

است تا ۵۰٪ رادیکال ها مهار شوند) برای عصاره ها تعیین شد. این آزمایش برای هر اندام گیاه سه بار تکرار شد. در این روش، ظرفیت آنتی اکسیدانی بر پایه خشتی کردن رادیکال DPPH (%RSD) به وسیله فرمول زیر محاسبه گردید.

$$\%RSD = \frac{\text{جذب نمونه} - \text{جذب شاهد}}{\text{جذب شاهد}} \times 100$$

تعیین قدرت کاهندگی (FRAP)

در این روش آهن (III) به آهن (II) احیاء می شود. آنتی اکسیدان هایی که توانایی احیای Fe^{+3} به Fe^{+2} را دارند باعث تبدیل کمپلکس TPTZ-Fe^{+3} بی رنگ به کمپلکس TPTZ-Fe^{+2} که به رنگ آبی بوده، می شوند^[18]. برای این کار غلظت ۲۵۰ میکروگرم بر میلی لیتر از عصاره های گیاهی مختلف میوه و برگ گیاه انگور وحشی برداشته و به حجم نهایی ۲ میلی لیتر رسانده شد. محلول FRAP که حاوی TPTZ ۱۰ میلی مولار (در HCl ۴۰ میلی مولار)، کلرید آهن ۲۰ میلی مولار و بافر استات ۳۰۰ میلی مولار با $\text{pH}=6.3$ است، به عصاره اضافه شد. نمونه فوق به مدت ۱۰ دقیقه در دمای 37°C قرار داده شده و شدت رنگ حاصل در طول موج ۵۹۳ نانومتر در مقابل شاهد قرائت شد.

برای رسم منحنی استاندارد برای روش FRAP از سولفات آهن ($\text{FeSO}_4 \cdot 7\text{H}_2\text{O}$) با غلظت های ۱۲۵، ۲۵۰، ۵۰۰ و ۱۰۰۰ میکرومولار استفاده و قدرت آنتی اکسیدانی عصاره ها بر اساس مقیاس میکرومولار Fe^{+2} بیان شد. از ترکیب آسکوربیک اسید به عنوان کنترل مثبت استفاده شد. این آزمایش برای هر غلظت سه مرتبه تکرار شد.

۳- بحث و نتیجه گیری

بازده عصاره گیری

عصاره گیری از برگ و میوه انگور وحشی به وسیله حلال های آبی، متانولی، کلروفرمی و اتیل استاتی صورت گرفته است. حلال متانول و آب با قطبیت بالا یکی از مناسب ترین حلال ها

جهت عصاره‌گیری از گیاهان می‌باشند و به طور رایج به خصوص متانول در اکثر تحقیقات صورت گرفته بر روی گیاهان به کار گرفته می‌شود. همانطور که در جدول ۱ آمده است، بالاترین بازده عصاره‌گیری مربوط به عصاره آبی با

مقادیر ۱۴/۳۵٪ و ۱۲/۷۱٪ به ترتیب در برگ و میوه گیاه بوده است.

Table 1: Yield of extraction for leaf and fruit of wild grapes in different solvents

Solvent	Plant organ	Yield (w/w %)
Water	leaf	14.35
	fruit	12.71
Methanol	leaf	6.44
	fruit	4.63
Chloroform	leaf	2.23
	fruit	1.68
Ethyl acetate	leaf	1.98
	fruit	1.34

تعیین محتوای فنولی عصاره ها

بر وزن خشک گیاه گزارش گردید. نتایج بررسی‌ها در جدول ۲ آمده است.

جهت تعیین فنول کل از استاندارد گالیک اسید استفاده شد و مقادیر فنول کل به صورت میلی گرم اکی‌والان گالیک اسید

Table 2: Total phenolic content of leaf and fruit (mgGAE/g)^a

Solvent	Total phenolic content of leaf	Total phenolic content of fruit
Water	2.7 ± 0.02	4.7 ± 0.06
Methanol	2.9 ± 0.25	12.3 ± 0.10
Chloroform	0.9 ± 0.03	1.7 ± 0.06
Ethyl acetate	0.7 ± 0.03	1.0 ± 0.07

^a :mg Gallic acid/g of dried plant

فنولی در میوه و برگ انگور وحشی به مراتب کمتر از محتوای فنولی میوه دو رقم انگور رشه و قزل اوزوم است که در مطالعه رضازاد و همکارانش در سال ۱۴۰۰ شمسی به آن اشاره شده است. در این مطالعه از متانول ۷۰ درصد برای استخراج عصاره استفاده شده بود و روش استخراج عصاره استفاده از امواج مافوق صوت بود. یکی از دلایلی که در میزان استخراج ترکیبات فنولی و فلاونوئیدی گیاه تاثیر بسزایی دارد نوع روش استخراج است و تفاوت نتایج این مقاله با پژوهش فعلی می‌تواند علاوه بر تفاوت در رقم انگور، ناشی از تفاوت در نوع روش استخراج نیز باشد.^[19] همچنین در مطالعه دیگری ربیعی و همکارانش در سال ۱۳۹۹ به

با توجه به جدول، بالاترین مقدار فنول کل (بر اساس میلی گرم گالیک اسید بر گرم وزن گیاه خشک) مربوط به عصاره متانولی میوه (12.3 ± 0.10 mg/g) می‌باشد و کم‌ترین مقدار موجود در عصاره اتیل استاتی برگ (1.0 ± 0.07 mg/g) است. به طور کلی میوه انگور وحشی مقادیر بالاتری از محتوای فنولی کل نسبت به برگ گیاه را داراست. در بین حلال‌ها، حلال متانول و آب بیشترین ترکیبات فنولی را دارند. نتایج نشان می‌دهد که حلال‌های قطبی، حلال‌های بهتری برای استخراج ترکیبات فنولی از بخش‌های مختلف گیاه هستند. به طور کلی میزان محتوای

بررسی محتوای فنولی، فلاونوئیدی و فعالیت آنتی اکسیدانی ۱۵ رقم میوه انگور جمع آوری شده از استان زنجان پرداختند. در این مطالعه انگور شاهانی با محتوای فنولی $1/82$ میلی گرم گالیک اسید در گرم عصاره تر، بالاترین میزان محتوای فنولی را از خود نشان داد. بسیاری از ارقام مورد بررسی در این مطالعه محتوای فنولی زیر یک میلی گرم در گرم عصاره داشتند. در مقایسه نتایج این مطالعه با زیرگونه انگور وحشی می توان دید که انگور وحشی محتوای فنولی و فلاونوئیدی بالاتری از خود نشان داده است [20].

تعیین محتوای فلاونوئیدی عصاره ها

فلاونوئیدها شامل فلاون ها، فلاوانون ها، فلاونول ها و فلاوانونول ها می باشند که بزرگ ترین دسته از متابولیت های ثانویه در گیاهان را تشکیل می دهند. بر اساس مقادیر جذب مربوط به غلظت های مختلف عصاره ها و مقایسه آن ها با محلول استاندارد کوئرستین^۳، نتایج ارزیابی محتوای فلاونوئید عصاره ها در جدول ۳ آمده است.

Table 3: Total flavonoid content of wild grapes leaf and fruit extracts (mg/g)^a

extract	Total flavonoid content of leaf	Total flavonoid content of fruit
Water	4.9 ± 0.40	3.3 ± 0.02
Methanol	6.8 ± 0.40	9.7 ± 0.03
Chloroform	1.7 ± 0.03	1.0 ± 0.03
Ethyl acetate	0.6 ± 0.01	0.7 ± 0.02

a :eq. quercetin /g extract

از انگور با میزان $3/8$ میلی گرم بر گرم کاتچین بوده است. همچنین بالاترین میزان محتوای فنولی مربوط به برگ با میزان $8/9$ میلی گرم بر گرم گالیک اسید گزارش شد. برگ این رقم از انگور دارای محتوای فلاونوئیدی کمتری نسبت به برگ میوه انگور وحشی مورد مطالعه دارد که می تواند ناشی از رقم مورد بررسی و فصل و زمان جمع آوری نمونه باشد. علاوه بر این مشخص شد که برگ این رقم از انگور محتوای فنولی و فلاونوئیدی بیش تری از غوره و شیر انگور دارد [21].

بررسی فعالیت آنتی اکسیدانی عصاره ها به روش DPPH

در این مطالعه از آسکوربیک اسید عنوان استاندارد استفاده شده است. نتایج بررسی های فعالیت آنتی اکسیدانی عصاره ها در جدول ۴ و شکل ۱ و ۲ آمده است.

با توجه به جدول ۳ بالاترین مقدار فلاونوئید کل (بر حسب میلی گرم اکی والان کوئرستین بر گرم وزن گیاه خشک) مربوط به عصاره متانولی میوه ($9/7 \pm 0/3$ mg/g) و کمترین مقدار آن مربوط به عصاره اتیل استاتی برگ ($0/1 \pm$ mg/g) می باشد. به طور کلی با توجه به نتایج بدست آمده از جدول می توان نتیجه گرفت، که عصاره ی متانولی منبع غنی آنتی اکسیدانی بهتری در مقایسه با دیگر عصاره ها می باشد. در مطالعه ای که بر روی محتوای فنولی، فلاونوئیدی و فعالیت آنتی اکسیدانی عصاره متانولی برگ، غوره و شیر انگور رقم کشمش قرمز منطقه ارومیه انجام گرفت مشخص شد که بالاترین میزان محتوای فلاونوئیدی مربوط به برگ این رقم

Table 4: Antioxidant activity of wild grapes fruit and leaf extracts using DPPH assay (μ g/ml)

sample	IC ₅₀ of standard	IC ₅₀ of leaf	IC ₅₀ of fruit
Ascorbic acid	16.62 ± 0.1		

Quercetin^۳

Aqueous extract	–	26.74 ± 0.12	59.67 ± 0.25
Methanolic extract	–	54.65 ± 0.16	34.36 ± 0.23
Chloroformed extract	–	81.20 ± 0.33	78.39 ± 0.14
Ethyl acetate extract	–	55.5 ± 2.30	75.10 ± 3.40

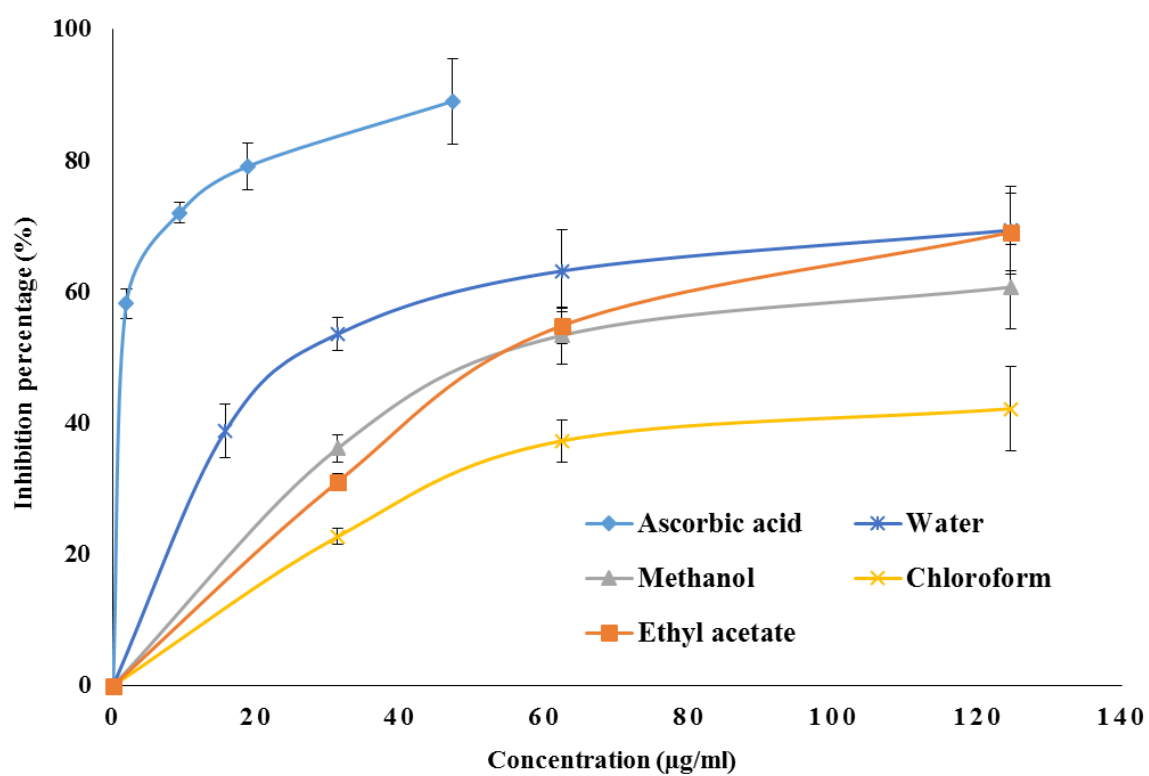

Fig.1: DPPH assay results for wild grapes leaf extracts

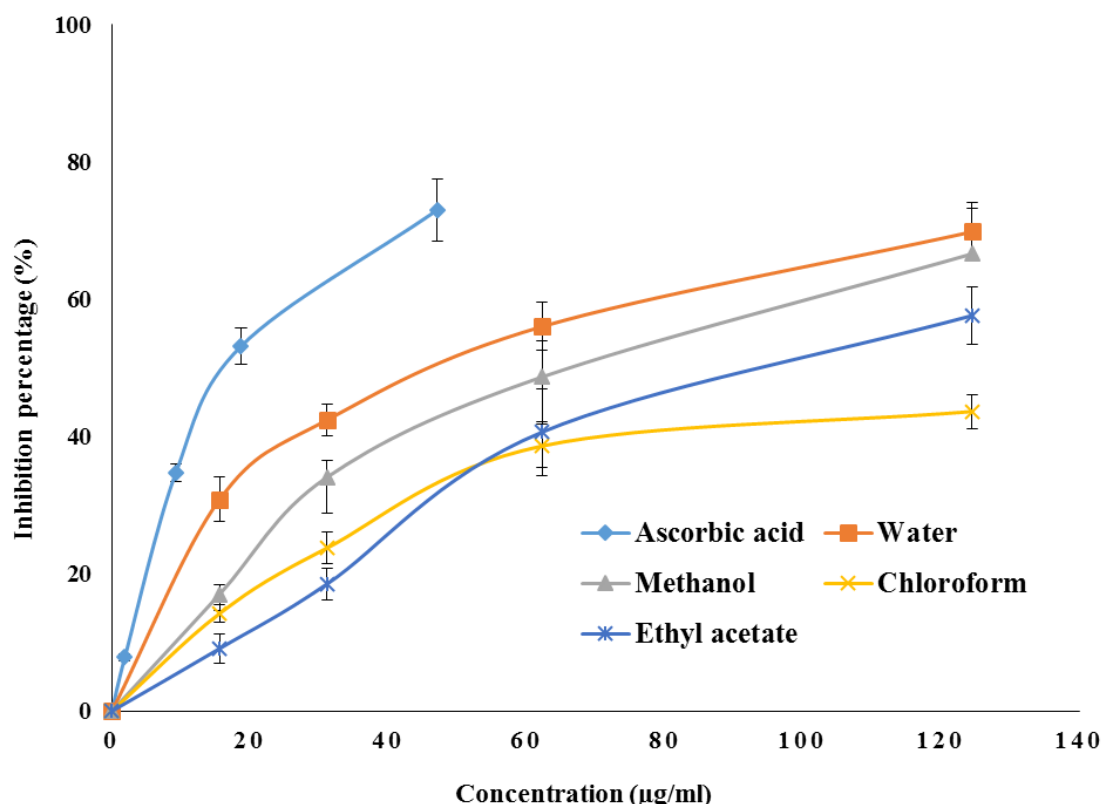

Fig.2: DPPH assay results for wild grapes fruit extracts

آسکوربیک اسید نشان داد. نتایج نشان داد که عصاره‌ی اتانولی این گونه دارای فعالیت ضد رادیکالی بالایی می‌باشد و علت آن را به حضور ترکیبات فلاونوئیدی یافت شده در این عصاره نسبت می‌دهند [22].

بررسی فعالیت آنتی اکسیدانی عصاره‌ها به روش FRAP
شکل ۳ و شکل ۴ به ترتیب نمودار کالبراسیون و نمودار قدرت کاهندگی عصاره‌های مختلف برگ و میوه گیاه انگور وحشی را نشان می‌دهند. عصاره متانولی در برگ و عصاره اتیل استاتی در میوه دارای قدرت کاهندگی بیشتری نسبت به سایر عصاره‌ها می‌باشند. برای برگ گیاه به ترتیب عصاره‌های متانولی < آبی < اتیل استاتی < کلروفرمی و برای میوه گیاه به ترتیب عصاره‌های اتیل استاتی < متانولی < آبی < کلروفرمی قدرت کاهندگی در مقایسه با استاندارد آسکوربیک اسید از خود نشان دادند. در سال ۲۰۱۳ محققان کرواسی به بررسی خواص آنتی اکسیدانی برگ انگور قرمز پرداختند. نتایج بررسی فعالیت ضد رادیکالی این گیاه، مقدار ۱۶۲ µg/ml برای عصاره اتانولی را در مقایسه با استاندارد

همانطور که در شکل ۲ پیداست، نمودار در مقادیر بالاتر از ۵۰٪ به صورت منحنی در می‌آید و در نتیجه تنها غلظت‌هایی را که تا این مقدار فعالیت مهارکنندگی دارند، به صورت IC₅₀ گزارش می‌شوند.

برای برگ گیاه به ترتیب عصاره‌های آبی < متانولی < اتیل استاتی < کلروفرمی و برای میوه گیاه به ترتیب عصاره‌های متانولی < آبی < اتیل استاتی < کلروفرمی فعالیت ضد رادیکالی در مقایسه با استانداردهای آسکوربیک اسید از خود نشان دادند. در میان عصاره‌ها، عصاره آبی برگ فعالیت رادیکالی بالایی با مقدار ۲۶/۷۴ µg/ml (IC₅₀) نشان داد که در مقایسه با استاندارد آسکوربیک اسید ۱۶/۶۰ µg/ml، مقدار قابل توجهی می‌باشد. در سال ۲۰۱۳ محققان کرواسی به بررسی خواص آنتی اکسیدانی برگ انگور قرمز پرداختند. نتایج بررسی فعالیت ضد رادیکالی این گیاه، مقدار ۱۶۲ µg/ml برای عصاره اتانولی را در مقایسه با استاندارد

دیگر جنس انگور، می‌توان خواص آنتی‌اکسیدانی بالای این گونه را نیز به حضور ترکیبات فنولی و فلاونوئیدی موجود در آن نسبت داد^[23].

پرداختند. نتایج این بررسی‌ها نشان می‌دهد که این ترکیب دارای مقادیر بالای ترکیبات فنولی و فلاونوئیدی می‌باشد. همچنین مطالعه بر روی عصاره اتانولی برگ انگور قرمز مقادیر بالای قدرت کاهندگی در مقایسه با استاندارد نشان می‌دهد^[22]. بر طبق تحقیقات انجام شده بر روی گونه‌های

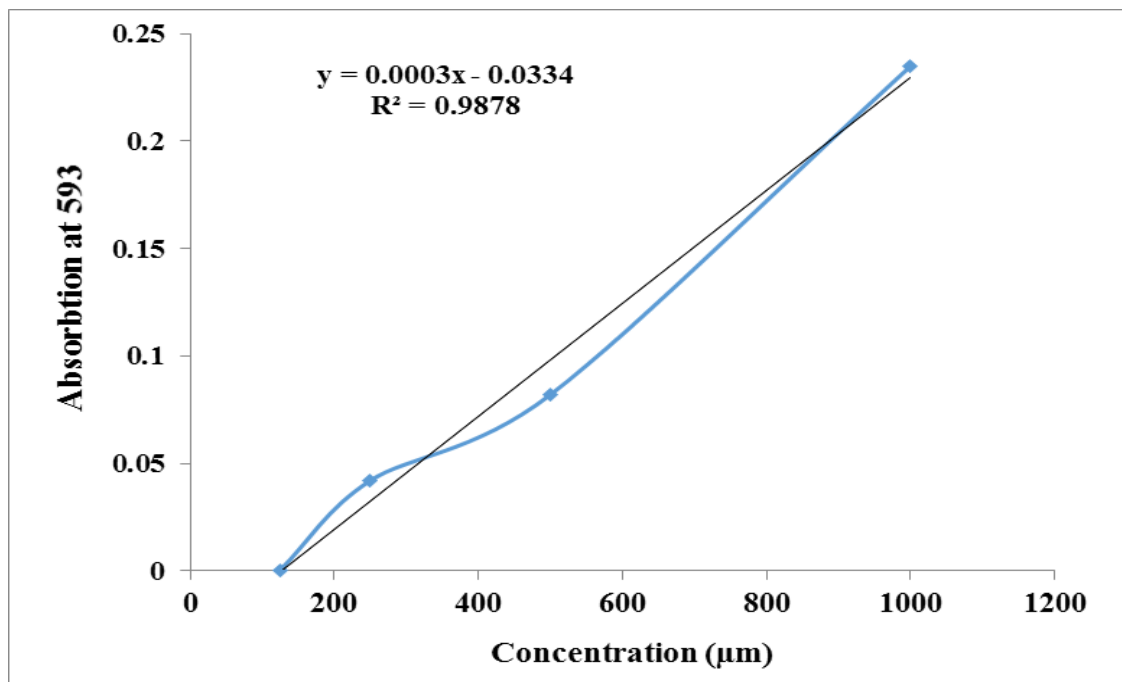

Fig.3: Calibration curve for FRAP assay

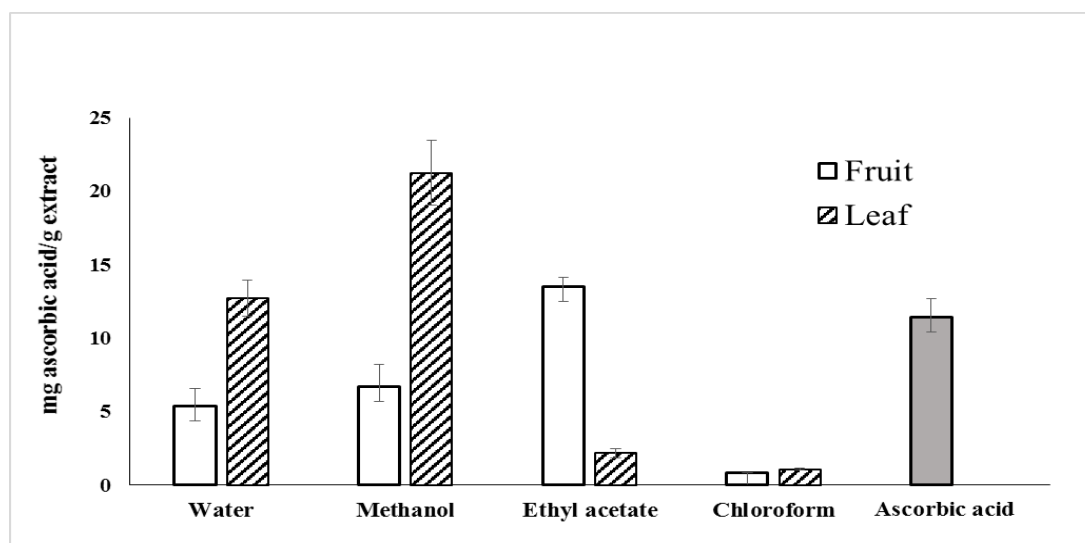

Fig.4: FRAP assay results for wild grapes fruit and leaf extracts

۴- تقدیر و تشکر

از معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه مازندران کمال

تشکر و قدردانی را داریم.

۵- منابع

- [1] Kelij, S., Mohamadjani, Z., & Naqinezhad, A. (2018). The effect of ecological factors on leaf and petiole anatomy of wild grapevine (*Vitis vinifera* subsp. *sylvestris*) in northern Iran. *Nova Biol. Reperta*, 4, 361–372.
- [2] Yakhchi, V., Abbaspour, H., Peyvandi, M., & Noormohammadi, Z. (2023). Study of anatomical structure of leaves and petioles in seven Iranian cultivars of *Vitis vinifera* L. *Developmental Biology*, 15(2).
- [3] Zhou, K., & Raffoul, J. J. (2012). Potential anticancer properties of grape antioxidants. *Journal of Oncology*, 2012.
- [4] Ergül, A., Perez-Rivera, G., Söylemezoğlu, G., Kazan, K., & Arroyo-Garcia, R. (2011). Genetic diversity in Anatolian wild grapes (*Vitis vinifera* subsp. *sylvestris*) estimated by SSR markers. *Plant Genetic Resources: Characterisation and Utilisation*, 9(3), 375–383.
<https://doi.org/10.1017/S1479262111000013>
- [5] Naqinezhad, A., Ramezani, E., Djamali, M., Schnitzler, A., & Arnold, C. (2018). Wild grapevine (*Vitis vinifera* subsp. *sylvestris*) in the Hyrcanian relict forests of northern Iran: an overview of current taxonomy, ecology and palaeorecords. *Journal of Forestry Research*, 29(6), 1757–1768.
<https://doi.org/10.1007/s11676-017-0549-6>
- [6] Vaou, N., Stavropoulou, E., Voidarou, C., Tsigalou, C., & Bezirtzoglou, E. (2021). Towards advances in medicinal plant antimicrobial activity: A review study on challenges and future perspectives. *Microorganisms*, 9(10), 2041.
- [7] Reyes-Munguía, A., Carrillo-Inungaray, M. L., Carranza-Álvarez, C., Pimentel-González, D. J., & Alvarado-Sánchez, B. (2016). Antioxidant activity, antimicrobial and effects in the immune system of plants and fruits extracts. *Frontiers in Life Science*, 9(2), 90–98.
- [8] Lichota, A., & Gwozdziński, K. (2018). Anticancer activity of natural compounds from plant and marine environment. *International Journal of Molecular Sciences*, 19(11), 3533.
- [9] Alam, F., Shafique, Z., Amjad, S. T., & Bin Asad, M. H. H. (2019). Enzymes inhibitors from natural sources with antidiabetic activity: A review. *Phytotherapy Research*, 33(1), 41–54.
- [10] Kopustinskiene, D. M., Jakstas, V., Savickas, A., & Bernatoniene, J. (2020). Flavonoids as anticancer agents. *Nutrients*, 12(2), 457.
- [11] Raffa, D., Maggio, B., Raimondi, M. V., Plescia, F., & Daidone, G. (2017). Recent discoveries of anticancer flavonoids. *European Journal of Medicinal Chemistry*, 142, 213–228.
- [12] Górniak, I., Bartoszewski, R., & Króliczewski, J. (2019). Comprehensive review of antimicrobial activities of plant flavonoids. *Phytochemistry Reviews*, 18, 241–272.
- [13] Oteiza, P. I., Fraga, C. G., & Galleano, M. (2021). Linking biomarkers of oxidative stress and disease with flavonoid consumption: From experimental models to humans. *Redox Biology*, 42, 101914.
- [14] Yeum, K., Russell, R. M., & Aldini, G. (2010). Antioxidant activity and oxidative stress: An overview. *Biomarkers for Antioxidant Defense and Oxidative Damage: Principles and Practical Applications*, 3–19.
- [15] Blainski, A., Lopes, G. C., & De

- Mello, J. C. P. (2013). Application and analysis of the folin ciocalteu method for the determination of the total phenolic content from *Limonium brasiliense* L. *Molecules*, 18(6), 6852–6865.
- [16] Fattahi, S., Zabihi, E., Abedian, Z., Pourbagher, R., Ardekani, A. M., Mostafazadeh, A., & Akhavan-Niaki, H. (2014). Total phenolic and flavonoid contents of aqueous extract of stinging nettle and in vitro antiproliferative effect on hela and BT-474 Cell lines. *International Journal of Molecular and Cellular Medicine*, 3(2), 102.
- [17] Moon, J.-K., & Shibamoto, T. (2009). Antioxidant assays for plant and food components. *Journal of Agricultural and Food Chemistry*, 57(5), 1655–1666.
- [18] Benzie, I. F. F., & Strain, J. J. (1996). The ferric reducing ability of plasma (FRAP) as a measure of “antioxidant power”: the FRAP assay. *Analytical Biochemistry*, 239(1), 70–76.
- [19] Rezazad Bari, L., Ghanbari, A., Darvishzadeh, R., Torabi Giglou, M., & Doulati Baneh, H. (2021). Comparison of phenolic compounds and antioxidant activity of two grapvine root cultivars Rasha and Qzel Ozum. *Journal of Food Science and Technology (Iran)*, 18(111), 1–12.
- [20] Rabiei, V., & Heydarnajad Giglu, R. (2021). Assessment of nutritional quality and antioxidant properties of some cultivars of table grapes cultivated in Khorramdareh region of Zanjan province. *Research in Pomology*, 5(2), 119–131.
- [21] Pourakbar, L., & Adli F. M. (2017). *Investigation of phenolic compounds and antioxidant capacity in leaves, unripe, ripe, sundried and molasses of red raisin grape*.
- [22] Katalinic, V., Mozina, S. S., Generalic, I., Skroza, D., Ljubenkov, I., & Klancnik, A. (2013). Phenolic profile, antioxidant capacity, and antimicrobial activity of leaf extracts from six *Vitis vinifera* L. varieties. *International Journal of Food Properties*, 16(1), 45–60.
- [23] Balík, J., Kyseláková, M., Vrchotová, N., Tříška, J., Kumšta, M., Veverka, J., Híc, P., Totušek, J., & Lefnerová, D. (2009). Relations between polyphenols content and antioxidant activity in vine grapes and leaves. *Czech Journal of Food Sciences*, 26(Special Issue), S25–S32.

Investigation the antioxidant activity and total phenol and flavonoid contents of wild grapevines (*Vitis vinifera* subsp. *sylvestris*) fruit and leaf extracts

Maryam Mohadjerani^{1*}, Rahman Hosseinzadeh², Roya Moghimi³, Banafsheh Esmaeili⁴

1- Associate Professor in Biochemistry, Department of Molecular and Cell Biology, Faculty of Basic Science, University of Mazandaran, Babolsar, Iran. (m.mohajerani@umz.ac.ir)

2- Professor in Organic Chemistry, Department of Organic Chemistry, Faculty of Chemistry, University of Mazandaran, Babolsar, Iran

3- Assistant Professor in Phytochemistry, Department of Organic Chemistry, Faculty of Chemistry, University of Mazandaran, Babolsar, Iran

4- MSc in Organic Chemistry, Department of Organic Chemistry, Faculty of Chemistry, University of Mazandaran, Babolsar, Iran

ARTICLE INFO	ABSTRACT
Article History: Received:2023/8/12 Accepted:2024/5/8	<i>Vitis vinifera</i> subsp. <i>Sylvestris</i>, belong to vitis family and one of indigenous plants of Iran, was collected from Miankalleh. In this research, different plant extractions (methanol, water, chloroform, ethyl acetate) were obtained from leaf and fruit of wild grapes. The yield of extraction was determined. Also, total phenol and total flavonoid content of different extracts were analyzed and the antioxidant activity of the extracts were assessed using DPPH (2, 2-diphenyl-1-picrylhydrazyl) and FRAP (ferric reducing power) methods. Our investigation showed that the aqueous extract of leaf (14.35%) and fruit (12.71%) had the highest level of extraction yield. The total phenolic content of the fruit was higher than the leaf. Also, the methanolic extract had the higher total phenolic content than other extracts in leaf (2.9 ± 0.25 mg/g) and fruit (12.3 ± 0.1 mg/g). About the total flavonoid content, the methanolic extract of the fruit with the 9.7 ± 0.03 mg/g, had the highest level. Investigation the antioxidant activity using DPPH assay revealed that the aqueous extract of leaf with IC₅₀ of 26.74 ± 0.12 µg/ml had the best result. The methanolic extract of the leaf was more potent than other extract in FRAP assay. In conclusion the phytochemical analysis of leaf and fruit of wild grapes showed that the methanolic extract had the best performance.
Keywords: wild grapes, antioxidant activity, plant extraction, phenolic content, flavonoid content	
DOI: 10.22034/FSCT.21.154.37. *Corresponding Author E- m.mohajerani@umz.ac.ir	